

AKOS

AGENCIJA ZA KOMUNIKACIJSKA
OMREŽJA IN STORITVE
REPUBLIKE SLOVENIJE

Številka: 3832-16/2023/1

Datum: 2. 3. 2023

ANALIZA STANJA TRGA POŠTNIH STORITEV V REPUBLIKI SLOVENIJI

Ljubljana, marec 2023

Kazalo

1. Uporabljeni izrazi	3
2. Pravna podlaga, namen in cilj analize	6
3. Kronološki pregled imenovanj izvajalca univerzalne poštne storitve	7
4. Osnovne zahteve glede izvajanja univerzalne poštne storitve	8
5. Postopek analize stanja	11
5.1. Opredelitev faz analize stanja	11
5.2. Potek zbiranja podatkov	12
5.3. Pregled izvajalcev poštne storitve na območju Republike Slovenije	13
6. Opredelitevupoštevnega trga	14
6.1. Upoštevni proizvodni oziroma storitveni trg z vidika povpraševanja	14
6.2. Upoštevni geografski trg	19
7. Analiza stanja – zamenljivost na strani ponudbe univerzalne storitve	20
7.1. Analiza uradne evidence agencije	20
7.1.1. Analiza	20
7.1.2. Ugotovitev glede izvajalcev, vpisanih v uradno evidenco agencije	23
7.2. Analiza razpoložljivosti finančnih virov in dosedanje stroškovne učinkovitosti ter števila zaposlenih	23
7.3. Analiza zanesljivosti in doseganja kakovosti pri izvajanju poštne storitve	28
7.4. Analiza poštne omrežja	30
8. Zaključek	32

1. Uporabljeni izrazi

Bistvene zahteve so splošni negospodarski razlogi, ki narekujejo določitev dodatnih pogojev za ponudbo poštних storitev. Ti razlogi so zaupnost korespondence, varnost omrežij glede prevoza nevarnega tovora, spoštovanje pogojev za zaposlitev in sistemov socialne varnosti, ki jih določajo predpisi, ki urejajo delovno pravo in socialno varnost ali veljavne kolektivne pogodbe, kadar je upravičeno, pa tudi varstvo podatkov, varstvo okolja in regionalno načrtovanje. Varstvo podatkov lahko vključuje varstvo osebnih podatkov, zaupnost prenesene ali shranjene informacije in varovanje zasebnosti.

Čezmejni poštni promet je prenos poštних pošilk iz druge države članice ali vanjo, ali pa iz tretje države ali vanjo.

Dostava je prenos poštних pošilk od dostavne točke do predaje pošilk naslovnikom in zajema dostavo na poštni naslov ali vročitev pošilk.

ERGP je združenje evropskih regulatorjev trga poštних storitev.

Izvajalec poštних storitev je fizična ali pravna oseba, ki izvaja eno ali več poštних storitev.

Izvajalec univerzalne poštne storitve je izvajalec poštних storitev, ki v skladu z zakonom zagotavlja univerzalno storitev ali njene dele v Republiki Sloveniji in je priglašen Evropski komisiji.

Kontaktna točka je namenjena neposrednemu delu z uporabniki poštних storitev in je lahko organizirana kot pošta, pogodbeni pošta ali posebna organizacijska oblika točke za stike, ki jo določi izvajalec univerzalne storitve, na primer izpostavljena okence, pismonoška postaja ali premična pošta.

Naslovnik je fizična ali pravna oseba, na katero je naslovljena poštna pošiljka.

Odprava je postopek ali količina pošilk, ki je namenjena prenosu pošilk iz države.

Posamično dovoljenje je dovoljenje, ki ga agencija dodeli izvajalcu poštних storitev z izdajo odločbe, ki daje izvajalcu poštних storitev posebne pravice ali podredi njegovo delovanje posebnim obveznostim, ki dopolnjujejo splošno dovoljenje.

Pošiljatelj je fizična ali pravna oseba, ki sproži postopek pošiljanja poštnih pošilk.

Pošiljka korespondence je vrsta komunikacije v pisni obliki na kakršnemkoli fizičnem mediju, ki ga je treba prenesti in dostaviti na naslov, ki ga je navedel pošiljatelj v sami pošiljki korespondence ali na ovitku. Knjige, katalogi, časopisi in periodični tisk se ne štejejo za pošiljko korespondence.

Poštna pošiljka je pošiljka, ki je naslovljena v končni obliki, v kakršni jo bo prenesel izvajalec poštних storitev. Poleg pošiljk korespondence lahko take pošiljke vključujejo še na primer knjige, kataloge, časopise, periodični tisk, poštne pakete, ki vsebujejo blago s komercialno vrednostjo ali brez nje.

Poštnе storitve so storitve, ki vključujejo sprejem, usmerjanje, prevoz in dostavo poštних pošiljk v notranjem ali čezmejnem poštнем prometu. Med poštnе storitve ne spadajo: prenos pošiljke naslovniku, ki ga opravi pošiljatelj sam; prenos pošiljke v primerih, ko sta naslovnik in pošiljatelj ista oseba in prenosa ne opravi izvajalec poštних storitev; prenos pošiljke, ki ni naslovljena s polno navedbo imena naslovnika, ampak zgolj z delno oznako naslova, kot npr. območje pošte, naselje, ulica (z nenaslovljenimi oglaševalskimi, marketinškimi in drugimi sporočili); prevoz kot samostojna storitev.

Poštno omrežje je sistem organizacije in vseh vrst sredstev, ki jih uporabljajo izvajalci univerzalne storitve, še zlasti za: sprejem poštних pošiljk, ki spadajo v obveznost univerzalne storitve s točk dostopa po vsem ozemlju Republike Slovenije; prenos teh pošiljk in ravnanje z njimi od točk dostopa do distribucijskega centra; dostavo na naslove, označene na pošiljkah.

Priporočena poštna pošiljka je poštna storitev, ki v skladu z zakonom po enotni tarifi zagotavlja jamstvo za izplačilo odškodnine ob izgubi, kraji ali poškodbi in omogoča, da lahko pošiljatelj na svojo zahtevo pridobi dokaz o dostavi te pošiljke.

Prispetje je postopek ali količina pošiljk, ki je namenjena prenosu pošiljk v državo.

Rezervirane poštnе storitve so prenos poštних pošiljk korespondence v notranjem prometu in v Republiko Slovenijo prispelih poštних pošiljk korespondence v mednarodnem poštнем prometu, če je masa teh poštних pošiljk manjša od 50 g in cena nižja od dvainpolkratnika cene prenosa poštnе pošiljke korespondence standardne kategorije prve težnostne stopnje, ki je določena v splošnem aktu Agencije. Za rezervirane poštnе storitve se ne štejeta izmenjava dokumentov in direktna pošta.

Sprejem je postopek, s katerim izvajalec poštних storitev zbira poštnе pošiljke zaradi dostave.

Splošno dovoljenje je ureditev, ki omogoča, da izvajalec poštnih storitev izvaja poštne storitve na podlagi obvestila brez pridobitve izrecne odločbe agencije.

Točke dostopa so fizični objekti, vključno s poštnimi nabiralniki ob javnih cestah ali v prostorih izvajalca poštne storitve, ki so namenjeni javnosti in preko katerih lahko pošiljatelj oddajo poštne pošiljke poštному omrežju.

Univerzalna storitev je trajno, redno in nemoteno izvajanje ene ali več z zakonom določenih poštnih storitev s predpisano kakovostjo na celotnem ozemlju Republike Slovenije ali na njenem delu po cenah, dostopnih za vse uporabnike poštnih storitev. Izvaja se v notranjem in čezmejnem poštном prometu.

Uporabnik poštnih storitev je vsaka fizična ali pravna oseba, ki uporablja poštne storitve kot pošiljatelj ali naslovnik.

Vrednostna poštna pošiljka je poštna storitev, ki zavaruje poštno pošiljko ob izgubi, kraji ali poškodbi do vrednosti, ki jo navede sam pošiljatelj, in omogoča, da pošiljatelj na svojo zahtevo pridobi dokaz o njeni vročitvi.

Vročitev je izročitev poštne pošiljke naslovniku kot posebna oblika dostave, kadar je treba potrditi prevzem.

Zamenljive poštne storitve so poštne storitve, ki jih je mogoče z vidika uporabnika šteti za storitve, ki spadajo v nabor univerzalne storitve, saj so v zadostni meri medsebojno zamenljive z univerzalno storitvijo.

2. Pravna podlaga, namen in cilj analize

Agencija za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije (v nadaljevanju: agencija) je na podlagi 7. člena Zakona o poštnih storitvah (Uradni list RS, št. 51/09, 77/10, 40/14 – ZIN-B, 81/15, v nadaljevanju: ZPSto-2) pripravila analizo stanja trga poštnih storitev v Republiki Sloveniji. Namen analize je ugotoviti, koliko izvajalcev poštnih storitev lahko zagotovi zahtevano kakovost izvajanja univerzalne storitve na ozemlju Republike Slovenije v obdobju po 1. 6. 2023.

Pošta Slovenije d. o. o. (v nadaljevanju: Pošta Slovenije) je bila imenovana za izvajalca univerzalne poštne storitve za obdobje petih let, in sicer od 1. 6. 2018, tako da se veljavnost odločbe za izvajanje univerzalne poštne storitve številka 3831-17/2018/4 z dne 28. 5. 2018 izteče ob koncu pet letnega obdobja dne 31. 5. 2023. Agencija bo interes za izvajanje univerzalne poštne storitve ter zagotovitve njene kakovosti izvajanja skladno s četrtem odstavkom 7. člena ZPSto-2 ugotavljala z objavo javnega poziva za pridobitev mnenj v Uradnem listu Republike Slovenije in z objavo na svojih spletnih straneh oziroma z javnim razpisom, v kolikor bi presodila, da lahko dva ali več izvajalcev poštnih storitev zagotovi zahtevano kakovost izvajanja univerzalne poštne storitve.

Skladno s 7. členom agencija imenuje izvajalca univerzalne storitve ter mu naloži obveznosti izvajanja univerzalne storitve kadar presodi, da je za kakovostno zagotavljanje univerzalne storitve na posameznem delu ozemlja Republike Slovenije to potrebno. Agencija lahko imenuje izvajalca univerzalne poštne storitve za vsako pošto storitev, ki se izvaja kot del univerzalne storitve ali za več storitev skupaj. Agencija lahko imenuje izvajalca univerzalne storitve za posamezni del ali pa za celotno ozemlje Republike Slovenije.

Agencija imenuje izvajalca univerzalne storitve bodisi (I) z odločbo na podlagi analize stanja, bodisi (II) z odločbo na podlagi javnega razpisa.

- (I) Z odločbo na podlagi analize stanja imenuje agencija izvajalca univerzalne storitve, kadar presodi, da le en izvajalec poštnih storitev lahko zagotovi zahtevano kakovost izvajanja univerzalne storitve. Pri tem agencija presoja predvsem razpoložljivost finančnih virov ter njegovo dosedanje stroškovno učinkovitost, zanesljivost in doseganje kakovosti pri izvajanju poštnih storitev.

Pred izdajo odločbe na podlagi analize stanja agencija v Uradnem listu Republike Slovenije in na svojih spletnih straneh objavi javni poziv za pridobitev mnenj zainteresirane javnosti glede interesa za izvajanje univerzalne storitve ter zagotovitve njene kakovosti izvajanja. Agencija v javnem pozivu določi rok za pridobitev mnenj zainteresirane javnosti, ki ne sme biti krajši od 30 dni ter vprašanja, o katerih želi pridobiti mnenja zainteresirane javnosti. Agencija ohrani stopnjo zaupnosti prejetih informacij, ki so označene kot poslovna skrivnost.

- (II) Agencija začne postopek za izdajo odločbe za imenovanje izvajalca univerzalne storitve na podlagi javnega razpisa, kadar presodi, da vsaj dva izvajalca poštne storitve lahko zagotovita zahtevano kakovost izvajanja univerzalne storitve.

Skladno s tretjim odstavkom 7. člena ZPSto-2 je agencija analizo oprla na razpoložljivost finančnih virov izvajalcev poštne storitve, njihovo dosedanje stroškovno učinkovitost, zanesljivost in doseganje kakovosti pri izvajanju poštne storitve. Agencija je poleg navedenega analizirala tudi omrežje izvajalcev poštne storitve, in sicer z vidika, ali omogoča izvajanje univerzalne poštne storitve predpisane kakovosti.

3. Kronološki pregled imenovanj izvajalca univerzalne poštne storitve

Agencija je Pošto Slovenije z odločbo št. 3831-12/2010-1 z dne 23. 7. 2010 prvič imenovala za izvajalca univerzalne poštne storitve na celotnem ozemlju Republike Slovenije na podlagi prehodne določbe 74. člena Zakona o poštne storitvah (Ur. l. RS, št. 51/09) za obdobje od 1. 8. 2010 do 31. 5. 2013. Z navedeno odločbo je bila Pošta Slovenije imenovana za izvajalca celotne univerzalne poštne storitve. Obseg univerzalne poštne storitve je bil (tako kot sedaj) zakonsko opredeljen v drugem odstavku 3. člena (tedaj Zakona o poštne storitvah, Ur. l. RS, št. 51/09, danes ZPSto-2). Kot univerzalna storitev (so se in) se izvajajo naslednje poštne storitve:

- sprejem, usmerjanje, prevoz in dostava poštne pošiljke do mase 2 kg,
- sprejem, usmerjanje, prevoz in dostava poštne paketov do mase 10 kg,
- storitev priporočene in vrednostne poštne pošiljke in
- prenos poštne pošiljke za slepe in slabovidne.

Z odločbo je Pošta Slovenije pridobila tudi izključno pravico izvajati rezervirane poštne storitve¹ do 31. 12. 2010, razveljavilo pa se je dovoljenje za izvajanje univerzalne poštne storitve. Odločba je bila izdana kot oblastveni ukrep, s katerim se je zatečeno stanje prilagodilo popolni liberalizaciji trga poštne storitve, ki je s 1. 1. 2011 v celoti odpravila rezervirane storitve.

Drugič je agencija za izvajalca univerzalne poštne storitve na celotnem ozemlju Republike Slovenije za vse storitve iz nabora univerzalne poštne storitve, ki se izvajajo v notranjem in čezmejnem

¹ Skladno z 22. točko 2. člena Zakona o poštne storitvah (Ur. l. RS, št. 51/09) so rezervirane poštne storitve zajemale prenos poštne pošiljke korespondence v notranjem prometu in v Republiko Slovenijo prispelih poštne pošiljke korespondence v mednarodnem poštne prometu, če je bila masa teh poštne pošiljke manjša od 50 g in cena nižja od dvainpolkratnika cene prenosa poštne pošiljke korespondence standardne kategorije prve težnostne stopnje, ki je bila določena v splošnem aktu Agencije. Za rezervirane poštne storitve se ni štela izmenjava dokumentov in direktna pošta.

poštnem prometu, imenovala Pošto Slovenije z odločbo št. 3831-14/2013/3 z dne 16. 4. 2013. Veljavnost odločbe se je iztekla 31. 5. 2018.

Tretjič je agencija Pošta Slovenije za izvajalca univerzalne poštne storitve na celotnem ozemlju Republike Slovenije za vse storitve iz nabora univerzalne poštne storitve, ki se izvajajo v notranjem in čezmejnem poštnem prometu, imenovala z odločbo številka 3831-17/2018/4 z dne 28. 5. 2018 za obdobje od 1. 6. 2018 do 31. 5. 2023.

4. Osnovne zahteve glede izvajanja univerzalne poštne storitve

Sladno s 3. členom ZPSto-2 je univerzalna poštna storitev trajno, redno in nemoteno izvajanje ene ali več s tem zakonom določenih poštних storitev s predpisano kakovostjo na celotnem ozemlju Republike Slovenije ali na njenem delu po cenah, dostopnih za vse uporabnike poštних storitev. Kot univerzalna storitev se izvajajo naslednje poštne storitve:

1. sprejem, usmerjanje, prevoz in dostava poštних pošilk do mase 2 kg,
2. sprejem, usmerjanje, prevoz in dostava poštних paketov do mase 10 kg,
3. storitev priporočene in vrednostne poštne pošiljke in
4. prenos poštних pošilk za slepe in slabovidne.

Velikost, oprema in druge lastnosti poštних pošilk iz zgornjega odstavka morajo ustrezati določilom aktov Svetovne poštne zveze, ki veljajo v Republiki Sloveniji, tj. Ustava Svetovne poštne zveze, Splošni pravilnik Svetovne poštne zveze, Svetovna poštna konvencija in njeni pravilniki ter sporazumi Svetovne poštne zveze in njihovi pravilniki.

Glede na stanje trga poštних storitev in glede na ugotovljene potrebe uporabnikov lahko agencija s splošnim aktom poveča omejitve mase poštних paketov pri univerzalni storitvi do mase, ki ne presega 20 kg, in lahko predpiše posebne ureditve za dostavo takšnih paketov. Agencija trend oddaje paketov nad 10 kg skrbno spremlja, tako z izvajanjem analiz trga (poročila o stanju na trgu), kot z raziskavami zadovoljstva in potreb uporabnikov (splošna in poslovna javnost) s pomočjo zunanjih izvajalcev z vidika, ali so potrebe uporabnikov ustrezno zadovoljene brez vključitve te storitve v nabor univerzalne storitve ali pa je potrebna regulatorna intervencija. Agencija je ugotovila, da glede na stanje trga poštних storitev in glede na potrebe uporabnikov razširitev nabora univerzalne poštne storitve ni potrebna, saj je ponudba izvajalcev poštних storitev na trgu ustrezna in zadošča potrebam uporabnikov.

Obseg univerzalne poštne storitve je določen z drugim odstavkom 3. člena ZPSto-2 in pogojno z določbo tretjega odstavka istega člena. Agencija za drugačno opredelitev obsega univerzalne poštne storitve, ki bi temeljila denimo na temelju analiz znatne tržne moči, nima pristojnosti.

Univerzalna storitev se izvaja na podlagi 3. člena ZPSto-2 v notranjem in čezmejnem poštnem prometu, pri čemer mora biti kot del univerzalne storitve zagotovljena dostava poštnih paketov prejetih iz drugih držav članic Evropske unije do mase, ki ne presega 20 kg, na celotnem ozemlju Republike Slovenije.

Skladno s 5. členom ZPSto-2 se univerzalna poštna storitev zagotavlja v javnem interesu vsem uporabnikom poštnih storitev na celotnem ozemlju Republike Slovenije pod enakimi pogoji trajno, redno in nemoteno. Zagotavljanje univerzalne poštne storitve sme biti prekinjeno le zaradi višje sile ali v razmerah, nevarnih za dostavljalca.

Z univerzalno storitvijo se vsem uporabnikom poštnih storitev zagotavljata najmanj pet delovnih dni tedensko najmanj en sprejem in ena dostava dnevno na dom ali v prostore vsake fizične ali pravne osebe. Tedenska pogostost sprejema in dostave se ob povečanem številu dela prostih dni v posameznem tednu sorazmerno zmanjša.

Izvajalec univerzalne poštne storitve mora izpolnjevati naslednje zahteve:

- ponuditi mora storitev, ki zagotavlja upoštevanje bistvenih zahtev;
- uporabnikom mora v primerljivih pogojih ponuditi enako storitev;
- storitev mora biti na voljo brez kakršnekoli oblike diskriminacije, zlasti brez diskriminacije zaradi političnih, verskih ali ideoloških pomislekov;
- storitev ne sme biti prekinjena ali ustavljena, razen zaradi višje sile;
- storitev se mora izvajati v skladu s tehničnim, gospodarskim in družbenim okoljem in potrebami uporabnikov.

Skladno s 6. členom ZPSto-2 mora izvajalec univerzalne poštne storitve vsaj enkrat letno objaviti dovolj natančne in posodobljene informacije o posameznih lastnostih in kakovosti univerzalne storitve. Informacije o splošnih pogojih in cenah mora objaviti najmanj sedem dni pred njihovo uveljavitvijo. Te informacije mora izvajalec objaviti na svojih spletnih straneh in v poslovnih prostorih, namenjenih za neposredno delo z uporabniki poštnih storitev. Kadar se izvajalec v teh informacijah sklicuje na tehnične standarde, se mora sklicevati na standarde poštnih storitev, ki so objavljeni v Uradnem listu Evropske unije.

Skladno z 19. členom ZPSto-2 je izvajalec univerzalne poštne storitve upravičen do nadomestila za izvajanje univerzalne storitve, če obveznost izvajanja univerzalne storitve povzroča neto stroške in pomeni nepravilno finančno breme za izvajalca univerzalne storitve. Neto strošek obveznosti univerzalne storitve je vsak strošek, ki je nujen za izvajanje univerzalne storitve in je s to storitvijo povezan. Izračuna se kot razlika med neto stroški imenovanega izvajalca univerzalne storitve, ki posluje z obveznostmi univerzalne storitve, in neto stroški istega izvajalca, ki bi jih imel, če bi posloval brez obveznosti univerzalne storitve. Agencija na podlagi izračuna neto stroškov obveznosti univerzalne storitve ugotovi, ali ti res pomenijo nepravilno breme. Izvajalcu univerzalne storitve, ki je upravičen do nadomestila za izvajanje univerzalne storitve, se na podlagi njegove zahteve izplačuje

nadomestilo za izvajanje univerzalne storitve iz kompenzacijskega sklada, ki ga ustanovi in upravlja Agencija.

Skladno z 32. členom ZPSto-2 mora izvajalec univerzalne poštne storitve ob upoštevanju določb o zaupnosti poštnih pošilk in varstva osebnih podatkov omogočiti izvajalcem zamenljivih storitev dostop do poštne infrastrukture ali storitev iz nabora univerzalne poštne storitve, in sicer po ceni, ki temelji na stroških. Izvajalec univerzalne poštne storitve mora na podlagi splošnih pogojev za izvajanje poštnih storitev in cen storitev objaviti pregledne in nediskriminacijske pogoje za dostop do poštne infrastrukture ali storitev iz nabora univerzalne poštne storitve skupaj s ceno in načinom dostopa. Pri določitvi cene in pogojev izvajalec ne sme diskriminirati različnih izvajalcev zamenljivih storitev.

Skladno s 34. členom ZPSto-2 je izvajalec univerzalne poštne storitve zavezanec za plačilo agenciji.

Skladno s 35. členom ZPSto-2 morajo biti cene storitev iz nabora univerzalne storitve dostopne, stroškovno naravnane in za istovrstne storitve enake na celotnem ozemlju Republike Slovenije. Cene morajo biti takšne, da vsem uporabnikom omogočajo dostop do ponujenih storitev ne glede na njihov zemljepisni položaj ter da spodbujajo učinkovito zagotavljanje univerzalne poštne storitve. Tarife morajo biti pregledne in nediskriminacijske. Razen storitev, ki so v skladu z ratificiranimi akti Svetovne poštne zveze oproščene plačila poštnine (literatura za slepe in slabovidne osebe), morajo biti univerzalne storitve slepim in slabovidnim osebam dostopne po enakih cenah kot drugim uporabnikom za istovrstne storitve. Pri tem so v to ceno že vključene tudi morebitne dodatne storitve, ki jih mora izvajalec univerzalne storitve zagotoviti za nemoteno izvajanje univerzalne storitve slepim in slabovidnim. Izvajalec univerzalne storitve lahko za slepe in slabovidne ponudi tudi ugodnejše pogoje.

Skladno s 36. členom ZPSto-2 mora izvajalec univerzalne poštne storitve voditi ločene računovodske evidence v svojih računovodskih sistemih, ki jasno ločujejo med storitvami in izdelki, ki so del univerzalne storitve, in tistimi, ki to niso. Taki notranji računovodski sistemi morajo delovati na podlagi dosledno uporabljenih in objektivno utemeljenih načel stroškovnega računovodstva.

Izvajalec univerzalne storitve ne sme z univerzalnimi storitvami subvencionirati preostalih poštnih storitev in drugih storitev, ki jih izvaja.

Skladno s tretjim odstavkom 37. člena ZPSto-2 mora izvajalec univerzalne poštne storitve pred uveljavitvijo splošnih pogojev in cen univerzalne storitve zanje pridobiti soglasje agencije in jih objaviti na svojih spletnih straneh ter v poslovnih prostorih, namenjenih za neposredno delo z uporabniki poštnih storitev najmanj sedem dni pred njihovo uveljavitvijo.

Zahteve glede izvajanja univerzalne poštne storitve so podrobneje navedene v ZPSto-2, Splošnem aktu o kakovosti izvajanja univerzalne poštne storitve (Ur. l. RS, št. 173/20), Splošnem aktu o izjemah pri izvajanju univerzalne poštne storitve (Ur. l. RS, št. 22/2010, 58/2013), Splošnem aktu o ločenih

računovodskih evidencah in prepovedi subvencioniranja (Ur. l. RS, št. 29/2010) in Splošnem aktu o računovodskih informacijah in izračunu neto stroška obveznosti univerzalne poštne storitve (Ur. l. RS, št. 110/2020).

5. Postopek analize stanja

5.1. Opredelitev faz analize stanja

Agencija pojasnjuje, da je za namen ugotavljanja števila izvajalcev poštних storitev, ki lahko zagotovijo zahtevano kakovost izvajanja univerzalne storitve na ozemlju Republike Slovenije, uporabila orodja konkurenčnega prava, namenjena opredelitviupoštevnege trga. Uporabljena orodja in pristope konkurenčnega prava je agencija ustrezno prilagodila namenu te analize in dvema bistvenima dejstvom.

Prvič, trg poštних storitev je reguliran trg, tj. podvržen je posebni sektorski *ex ante* regulaciji, kar je – glede na to, da je obseg univerzalne poštne storitve zakonsko predpisan in mora biti zagotovljen vsem prebivalcem Republike Slovenije (opredelitevupoštevnege storitvenega trga je opravil že zakonodajalec) – relevantno zlasti z vidika (ne)zamenljivosti storitev z vidika povpraševanja. S tem, ko je zakonodajalec predpisal obveznost zagotavljanja univerzalne poštne storitve predpisane kakovosti vsem uporabnikom poštних storitev na celotnem ozemlju Republike Slovenije pod enakimi pogoji, je pomembno vplival tudi na opredelitevupoštevnege geografskega trga.

Drugič, vsi izvajalci poštних storitev so vpisani v uradno evidenco agencije, kar je relevantno zlasti z vidika zamenljivosti storitve z vidika ponudbe in z vidika potencialne konkurence. Glede na navedeno je agencija opredelitevupoštevnege trga izvedla tako, da je najprej ugotavljalaupoštevni storitveni trg z vidika povpraševanja, nato je ugotavljalaupoštevni geografski trg, na koncu pa šeupoštevni storitveni trg z vidika ponudbe. Takšen vrstni red je potreben zato, ker ta analiza v konkurenčnopравни terminologiji dejansko pomeni ugotavljanje zamenljivosti na strani ponudbe, tj. kdo vse je sposoben zagotavljati (univerzalno pošno) storitev.

V vsebinskem smislu je agencija izhajala iz zbranih podatkov iz trga poštних storitev (5.2.) ter izvajalcev poštних storitev iz uradne evidence agencije (5.3.).

5.2. Potek zbiranja podatkov

Analiza stanja trga poštnih storitev v Republiki Slovenije temelji na zadnjih aktualnih podatkih:

- kot jih je agencija v obliki izpolnjenih vprašalnikov pridobila od izvajalcev poštnih storitev in analizirala v okviru Letnega poročila o stanju na trgu poštnih storitev v Republiki Sloveniji v letu 2021;
- Raziskave o zadovoljstvu s poštnimi storitvami med poslovno javnostjo, izvedene v letu 2022;
- Raziskave o zadovoljstvu s poštnimi storitvami med splošno javnostjo, izvedene v letu 2022;
- iz javno dostopne baze Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (v nadaljevanju: AJPEŠ);
- iz baze »ebonitete.si«.

V analizo so zajeti vsi tisti izvajalci poštnih storitev, ki so bili v času priprave te analize vpisani v uradno evidenco izvajalcev poštnih storitev in so poslovali v letu 2021.

Vsa metodološka vprašanja so pojasnjena v Letnem poročilu o stanju na trgu poštnih storitev v Republiki Sloveniji v letu 2021² ter v obeh navedenih raziskavah³, zato jih agencija na tem mestu ne ponavlja, temveč jih zgolj kratko povzema.

Letno poročilo o stanju na trgu v Republiki Sloveniji v letu 2021 je bilo izvedeno v glavnem na temelju prejetih odgovorov na vprašalnike agencije, ki so bili posredovani izvajalcem poštnih storitev, ki jih je agencija na dan 31. 12. 2021 vodila v evidenci izvajalcev poštnih storitev.

Raziskava o zadovoljstvu s poštnimi storitvami med poslovno javnostjo je potekala s pomočjo zunanjega izvajalca, in sicer v 96 % preko CATI (telefonskega anketiranja) in v 4 % preko CAWI (spletnega anketiranja) v časovnem obdobju 22. 9. – 6. 10. 2022 na vzorcu 300 podjetij (mala, srednja in velika). Tudi raziskava o zadovoljstvu s poštnimi storitvami med splošno javnostjo je potekala s pomočjo zunanjega izvajalca, in sicer kot kombinacija spletnega CAWI (82 %) in telefonskega CATI (18 %) anketiranja v oktobru 2022 na reprezentativnem vzorcu 700 anketirancev, tj. polnoletnih prebivalcev Slovenije.

Agencija glede podatkov, na katerih temelji analiza, poudarja, da so uporabljeni zadnji aktualni podatki. Za izvajalce poštnih storitev so to podatki za leto 2021, saj agencija podatkov za leto 2022 še ni pridobila, istočasno pa so za zadovoljstvo in potrebe uporabnikov uporabljeni podatki iz raziskav za leto 2022, ki so zadnji zbrani podatki.

²https://www.akosrs.si/fileadmin/user_upload/dokumenti/Raziskave__analize__porocila_in_statistika/Posta/Letno_porocilo_o_stanju_na_trgu_postnih_storitev_2021.pdf

³ <https://www.akos-rs.si/posta/raziscite/porocila-raziskave-in-analize/posta/novica/agencija-objavlja-sklop-raziskav-s-podrocja-postnih-storitev-za-leto-2022>

5.3. Pregled izvajalcev poštних storitev na območju Republike Slovenije

Analiza stanja zajema izvajalce poštних storitev, ki so v skladu s 24. in 25. členom ZPSto-2 vpisani v evidenco izvajalcev poštних storitev, ki jo agencija vodi v skladu z 59. členom ZPSto-2. Izvajalci izvajajo storitve na način, kot je opredeljen z 18. točko 2. člena ZPSto-2, tj. sprejem, usmerjanje, prevoz in dostava poštних pošilk v notranjem in čezmejnem poštnem prometu. Skladno z 59. členom ZPSto-2 agencija vodi uradno evidenco izvajalcev poštних storitev.

V času priprave te analize (februar 2023) je bilo v uradni evidenci agencije vpisanih 36 izvajalcev poštних storitev, in sicer (v abecednem vrstnem redu):

1. A2B distribucija d.o.o.⁴,
2. ADI LAMPRET s.p.,
3. AVANT CAR d.o.o.,
4. BOLO PLUS d.o.o.,
5. Cetis-Zg d.o.o.,
6. CITY EXPRESS-v stečaju d.o.o.,
7. Damir Vidan s.p.,
8. DFVU d.o.o.,
9. DGistic d.o.o.,
10. DHL Ekspres (Slovenija), d.o.o.,
11. DPD d.o.o.,
12. EPPS, d.o.o.,
13. Express One SI d.o.o.,
14. GENERAL LOGISTICS SYSTEMS d.o.o.,
15. GOLD EXPRESS d.o.o.,
16. HECO d.o.o.,
17. HITRA POŠTA d.o.o – v stečaju,
18. Igor Pečar s.p.,
19. IZBERI d.o.o.,
20. Klade Logistika d.o.o.,
21. KRO, d.o.o.,
22. M&M, Mojca Žlebnik s.p.,
23. MAKSMAIL d.o.o.,
24. Matija Dvoršak s.p.,
25. MOJ KURIR, Sanel Hećimović s.p.,
26. NOMAGO d.o.o.,
27. NOVAKORP d.o.o.,
28. NP KURIRČEK d.o.o.,

⁴ Oznaka organiziranosti izvajalca je navedena le ob prvi omembi.

29. NTS, d.o.o.,
30. P Projekt, Pavel Pučnik, s.p.,
31. Packeta Adriatic d.o.o.,
32. POŠTA SLOVENIJE,
33. PREISKOVALNO VARNOSTNA AGENCIJA d.o.o.,
34. SPLETNO d.o.o.,
35. TNT Express Worldwide, d.o.o. in
36. UPS Adria (S) Ekspres d.o.o.

6. Opredelitev upoštevnega trga

Upoštevni trg določajo upoštevni proizvodni oziroma storitveni trg, upoštevni geografski trg ter ponudba in povpraševanje. Iz že prej pojasnjenih razlogov je agencija opredelitev upoštevni trgov izvedla tako, da je uporabila orodja in pristope konkurenčnega prava pri opredeljevanju upoštevnega trga, a jih je prilagodila specifikam ex ante regulacije trga poštne storitve in namenu te analize. Agencija opredeljuje upoštevni storitveni trg z vidika zamenljivosti povpraševanja (6.1.) in upoštevni geografski trg (6.2.); opredelitev upoštevnega storitvenega trga z vidika ponudbe je predmet 7. poglavja.

6.1. Upoštevni proizvodni oziroma storitveni trg z vidika povpraševanja

Upoštevni proizvodni oziroma storitveni trg je z vidika povpraševanja trg, ki praviloma vključuje vse tiste proizvode ali storitve, ki jih potrošnik oziroma uporabnik šteje za zamenljive ali nadomestljive glede na njihove lastnosti, ceno ali namen uporabe. Pri opredelitvi upoštevnega proizvodnega oziroma storitvenega trga je agencija vezana na ZPSto-2 in namen predmetne analize.

Skladno z 18. točko 2. člena ZPSto-2 so poštne storitve tiste storitve, ki vključujejo sprejem, usmerjanje, prevoz in dostavo poštnih pošilk v notranjem ali čezmejnem poštnem prometu. Med poštne storitve ne spadajo:

- prenos pošiljke naslovniku, ki ga opravi pošiljatelj sam;
- prenos pošiljke v primerih, ko sta naslovnik in pošiljatelj ista oseba in prenosa ne opravi izvajalec poštne storitve;
- prenos pošiljke, ki ni naslovljena s polno navedbo imena naslovnika, ampak zgolj z delno oznako naslova, kot npr. območje pošte, naselje, ulica (z nenaslovljenimi oglaševalskimi, marketinškimi in drugimi sporočili);
- prevoz kot samostojna storitev.

Obseg univerzalne poštne storitve je določen z drugim odstavkom 3. člena ZPSto-2, zato namen predmetne analize ni ugotavljati, ali je nabor poštних storitev, ki jih je zakonodajalec določno opredelil, še vedno ustrezen. Glede na sedanjo zakonodajo agencija namreč nima pristojnosti, da bi obseg univerzalne poštne storitve dinamično prilagajala spreminjajočim se potrebam uporabnikov poštних storitev in spremenjenim razmeram na ponudbeni strani. Ne glede na navedeno agencija posredno ugotavlja potrebe uporabnikov poštних storitev z vsakoletno izvedbo raziskav o zadovoljstvu s poštnimi storitvami med splošno in poslovno javnostjo. Vse raziskave o zadovoljstvu uporabnikov so javno dostopne na spletnih straneh agencije.⁵

Ključne ugotovitve aktualne raziskave iz leta 2022 o zadovoljstvu in potrebah uporabnikov s poštnimi storitvami med splošno javnostjo so naslednje:

- Dve tretjini anketiranih (65,4 %) je na splošno zadovoljnih s poštnimi storitvami, kot glavni razlog nezadovoljstva s poštnimi storitvami pa navajajo počasnost oziroma odnos uslužbencev (tako meni 25,0 % tistih, ki so nezadovoljni s poštnimi storitvami).
- Pošto večkrat tedensko obišče 4,7 % anketirancev, najmanj enkrat mesečno pa 68,1 % vprašanih. Pošto manj kot enkrat tedensko obišče 31,8 % anketiranih.
- Dobra polovica anketiranih (58,6 %) obiskuje vedno isto pošto.
- Sprejem priporočene ali vrednostne pošiljke je storitev, ki jo največ anketiranih (63,8 %) običajno opravi ob obisku pošte.
- Lokacija pošte je najpomembnejši dejavnik kakovosti poštne storitve po mnenju slabe petine vprašanih (18,7 %).
- Dobra polovica anketiranih je zadovoljnih z delovnim časom pošt, ki jih obiskujejo, dve tretjini pa je zadovoljnih s hitrostjo opravljanja storitev na poštah.
- Tri četrte vprašanih je zadovoljnih z oddaljenostjo najbližje pošte od njihovega doma, dve tretjini anketiranih pa je zadovoljnih z oddaljenostjo poštnega nabiralnika od njihovega doma.
- Dve petini vprašanih (44,9 %) bi bila pripravljena plačati višjo ceno poštних storitev, da se ohrani dostava na dom. Najnižji delež (22,3 %) anketiranih pa je pripravljen dodatno plačati za dostavo poštних pošilk petkrat tedensko.
- V primeru, da bi se cena pisma povišala za 5 % do 10 %, bi dve petini (40,0 %) anketirancev nadomestilo to storitev z drugo.
- Slaba šestina anketiranih (15,6 %) za poštne storitve letno nameni med 21 € in 50 €. Povprečni znesek, ki ga anketirani namenijo plačevanju poštних storitev je 97 €.

⁵ <https://www.akos-rs.si/posta/raziscite/porocila-raziskave-in-analize/posta>

- Pritožbo (bodisi ustno bodisi pisno oziroma oboje) je zaradi nezadovoljstva z opravljeno pošto storitvijo vložila četrtnina anketiranih (26,6 %), najpogostejši razlog za pritožbo je puščeno obvestilo v hišnem predalčniku brez zvonjenja (32,8 %).
- Uporabniki v povprečju oddajo 4,6 pisem mesečno. Na svoje ime v povprečju prejmejo 7,6 pisem mesečno.
- Uporabniki v povprečju letno oddajo 6,8 paketov do mase 2 kg in 4,8 paketov mase med 2 do 10 kg. V povprečju prejmejo 14 paketov letno.
- Dobra polovica anketiranih (59,6 %) pisemsko korespondenco uporabi le tedaj, ko nima na voljo ustrezne elektronske alternative.
- Slaba tretjina anketiranih (30,4 %) bi se počutila izključene iz družbe, če ne bi imeli možnosti poslati in prejeti pisma skoraj vsak dan.
- Tretjina anketiranih (34,4 %) bi se počutila izključene iz družbe, če ne bi imeli možnosti poslati in prejeti paketa skoraj vsak dan.
- Dobra tretjina anketiranih (39,5 %) je (zelo) zadovoljnih s ceno neprednostnega prenosa standardnega pisma, tretjina anketiranih (37,6 %) pa je (zelo) zadovoljnih s ceno prednostnega prenosa standardnega pisma.
- Dve petini anketiranih (43,3 %) v zadnjem letu ni uporabilo storitev kakšnega drugega izvajalca poštних storitev z izjemo Pošte Slovenije.
- Najpogostejši razlog uporabe storitev drugih izvajalcev poštних storitev je nujnost (19,1 %) in nižja cena (18,6 %).
- Dobri dve tretjini vprašanih (62,4 %) sicer pozna paketomate a jih še ni uporabila, slaba polovica anketiranih (47,6 %) pozna paketne trgovine a jih tudi še ni uporabila, medtem ko dve petini anketiranih (42,3 %) pozna paketnike, a jih še ni uporabila.
- Večina tistih anketirancev (78,1 %), ki so uporabili paketomat, je z uporabo le tega zadovoljnih, prav tako pa je z uporabo paketnih trgovin zadovoljnih tri četrtine tistih anketiranih (70,1 %), ki so koristili paketne trgovine kot tudi večina tistih, ki pozna in uporablja paketnike (82,6 %) je z uporabo paketnikov zadovoljna.
- Tretjina vprašanih (33,4 %) potrebuje dostavo pošilk z blagom vseh 5 delovnih dni v tednu, 35,3 % anketiranih pa potrebuje dostavo pisem vseh 5 dni v tednu. V kolikor bi se dostava izvajala 3x tedensko, bi večina vprašanih za dostavo izbrala kombinacijo naslednjih dni: ponedeljek (73,7 %), sredo (72,4 %) in petek (70,0 %).
- Polovica anketiranih (51,9 %) je časa epidemije opazila, da dostava poštних pošilk ni potekala 5x tedensko. Polovico anketiranih (53,2 %), ki so opazili, da v času epidemije dostava ni potekala 5x tedensko, je to motilo. Dobra polovica anketiranih (55,1 %) je bila s prilagoditvami poštних izvajalcev v času po pojavu koronavirusa (zelo) zadovoljnih.

- Tretjina vprašanih je po 1. 7. 2021 opravila spletni nakup in prejela najmanj eno pošiljko iz 3. države. Dve tretjini (64,0 %) tistih, ki so opravili spletni nakup prek 3. države, je z izkušnjo zadovoljnih, šestina (16,2 %) pa je nezadovoljnih. Med tistimi anketiranci, ki so po navedenem datumu opravili spletni nakup in prejeli pošiljko iz 3. države in so z izkušnjo nezadovoljni, kot glavni razlog nezadovoljstva navajajo zaplete z uvoznim postopkom (77,8 %), skrite stroške nakupa (44,4 %) ter trajanje dostave (44,4 %).

Ključne ugotovitve aktualne raziskave iz leta 2022 o zadovoljstvu in potrebah uporabnikov s poštnimi storitvami med poslovno javnostjo so naslednje:

- Najbolj pogosti pošiljki med podjetji sta naslovljena standardna pisemska pošiljka po Sloveniji in naslovljena navadna pisemska pošiljka po Sloveniji; v povprečju podjetja pošljejo 254,7 naslovljenih standardnih in 254,2 naslovljenih navadnih pisemskih pošiljk po Sloveniji mesečno. Medtem ko je v malih podjetjih najbolj pogosta naslovljena standardna pisemska pošiljka, pošljejo v srednjih in velikih podjetjih največ naslovljenih navadnih pisemskih pošiljk.
- Med paketnimi pošiljkami podjetja najpogosteje pošiljajo pakete do 10 kg (povprečno 10,3 mesečno).
- Med pošiljkami, ki jih podjetja oddajajo, prevladujejo neprednostne pošiljke, njihov delež med vsemi oddanimi pošiljkami je 81,6 %.
- Dobra polovica podjetij poštne pošiljke oddaja v prostorih pošt (52,0 %), štiri desetine pa v svojih poslovnih prostorih (40,0 %). Preko poštnih nabiralnikov pošto oddaja slaba desetina (8,0 %) podjetij.
- Večina podjetij poštne pošiljke sprejema v svojih poslovnih prostorih (80,7 %), priporočena pisma pa bi najraje prevzemali tako, kot je sedaj urejeno (97,3 %).
- V povprečju so podjetja zaradi e-pošte v zadnjem letu za 26,4 % zmanjšala uporabo poštnih storitev, pri čemer v zadnjem letu uporaba poštnih storitev ni nič upadla pri petini anketiranih podjetij. Dobra polovica (57,6 %) anketirancev se strinja oz. popolnoma strinja, da podjetje uporabi pisemsko korespondenco le tedaj, ko nima na voljo ustrezne elektronske alternative.
- Anketiranci ocenjujejo, da bo sedem desetin podjetij (70,3 %) čez 5 do 10 let manj uporabljalo pisemske storitve, medtem ko bo dobra polovica podjetij (59,3 %) uporabljala paketne storitve približno enako kot sedaj.
- Storitve, ki jih bodo po mnenju anketirancev podjetja v najvišjem deležu vedno opravljala po pošti so: naslovljene navadne pisemske pošiljke po Sloveniji (76,7 %), naslovljene standardne pisemske pošiljke po Sloveniji (68,3 %) in naslovljene priporočene ali vrednostne pošiljke po Sloveniji (59,0 %).

- Večini anketiranih podjetij (67,7 %) se zdi cena, ki jo plačujejo za prenos standardnega pisma, sprejemljiva, petina (20,0 %) ocenjuje, da cena ni sprejemljiva, dobra desetina (12,3 %) pa cene za prenos standardnega pisma ne pozna.
- Dostavo vsak delovni dan potrebujejo dobre tri četrtine podjetij (78,7 %), v zadnjih dveh raziskavah pa smo zaznali večji delež tistih, ki bi jim zadoščala dostava 3x tedensko ali vsak drugi delovni dan – teh je slaba petina (19,7 %). Če bi se dostava izvajala samo 3 x tedensko, bi jih največ dostavo potrebovalo ob ponedeljkih, sredah in petkih.
- Največji delež anketirancev kot zelo pomemben dejavnik kakovosti poštne storitve ocenjuje zanesljiv prenos poštne pošiljke (90,3 %), sledita odnos uslužbencev do strank (81,0 %) in zaupanje v ponudnika poštne storitve (78,7 %). Povprečne ocene pomembnosti so pri vseh dejavnikih zelo visoke, pri čemer smo pri dejavniku lokacija pošte oz. poslovalnice ponudnika poštne storitve zabeležili najnižjo (čeprav še vedno zelo visoko) povprečno oceno (4,23).
- Pritožbo (bodisi ustno bodisi pisno) je zaradi nezadovoljstva z opravljeno pošto storitvijo vložila dobra desetina anketiranih (14,3 %). Najpogostejši razlog za vloženo pritožbo so problemi z dostavo.
- Glavni izvajalec, preko katerega večina podjetij opravi največ prenosov, je Pošta Slovenije (94,7 %). Delež zadovoljnih in zelo zadovoljnih s storitvami Pošte Slovenije je 84,5 %, povprečna ocena pa 4,26.
- Poleg storitev Pošte Slovenije so anketiranci v zadnjem letu uporabili tudi storitve DHL Ekspres (Slovenija) - 29,0 %, DPD - 14,3 %, GENERAL LOGISTICS SYSTEMS - 11,3 %, TNT Express Worldwide - 7,7 %, Hitro pošto - 6,0 % in UPS Adria (S) Ekspres - 5,0 %. Slaba polovica (48,7 %) ni uporabila nobenega drugega izvajalca poštne storitve, kar je precej višji delež kot v predhodnih štirih raziskavah.
- Glavni dejavnik, ki bi lahko vplival na zamenjavo izvajalca poštne storitve je cena, sledita kakovost in dostopnost. V zadnjih štirih raziskavah smo zabeležili večji delež tistih, ki Pošto Slovenije, kot izvajalca poštne storitve, ne bi zamenjali, delež teh je v letošnji raziskavi polovica (51,1 %).
- Za menjavo ponudnika v primeru nižje cene za nižjo kakovost bi se odločilo 9,5 %, v primeru višje cene za višjo kakovost pa 18,3 % vprašanih. Glavna razloga za zvestobo sta pogodba in zaupanje v obstoječega ponudnika.

Ker je obseg univerzalne storitve zakonsko predpisan, je presojo, katere storitve morajo biti zagotovljene vsem uporabnikom poštne storitve na celotnem ozemlju Republike Slovenije, opravil že zakonodajalec; obseg univerzalne poštne storitve in osnovne zahteve glede njenega izvajanja je predmet 4. poglavja. Z vidika namena predmetne analize je torej upošteveni storitveni trg z vidika povpraševanje zakonsko opredeljen. Dejansko ugotavljanje zamenljivosti na strani povpraševanja v konkurenčno-pravnem smislu bi pomenilo ugotavljanje, v kolikšni meri bi uporabniki univerzalne

poštne storitve še naprej uporabljali te storitve v primeru majhnega, a trajnega dviga njihove cene, oziroma v kolikšni meri bi začeli uporabljati bližnje substitute. Takšna analiza bi bila potrebna v primeru ugotavljanja primernosti sedanjega obsega univerzalne poštne storitve, kar pa ni predmet te analize. Kot je pojasnjeno že v 2. poglavju, je namen predmetne analize ugotoviti, koliko izvajalcev poštних storitev lahko zagotovi zahtevano kakovost izvajanja univerzalne storitve na ozemlju Republike Slovenije v obdobju po 31.5.2023.

6.2. Upoštevni geografski trg

Upoštevni geografski trg je območje, na katerem si konkurenti na upoštevni proizvodni oziroma storitveni trgu medsebojno konkurirajo pri prodaji ali nakupu proizvodov ali storitev. Kot upoštevni geografski trg je mogoče opredeliti zgolj območje, na katerem so pogoji konkurence dovolj homogeni in ki ga je mogoče razlikovati od sosednjih območij, ker so pogoji konkurence na njih občutno drugačni.

ZPSto-2 v drugem odstavku 5. člena in prvem odstavku 7. člena omogoča imenovanje izvajalca univerzalne storitve za posamezni del ozemlja Republike Slovenije ali pa za celotno ozemlje Republike Slovenije.

Ker je vsem uporabnikom poštних storitev na celotnem ozemlju Republike Slovenije skladno s prvim odstavkom 5. člena ZPSto-2 potrebno zagotoviti nemoteno, trajno in redno izvajanje univerzalne storitve pod enakimi pogoji, je agencija pri določanju upoštevne geografskega trga presojala zlasti, ali so pogoji delovanja trga na geografsko zamejenih delih Republike Slovenije tako homogeni in obenem tako drugačni od pogojev na drugem, sosednjem geografsko zamejenem delu Republike Slovenije, da je potrebna delitev območja Republike Slovenije na geografske (pod)trge.

Agencija v tej zvezi ugotavlja, da:

1. je normativni okvir za izvajanje univerzalne poštne storitve predpisane kakovosti enoten za celotno področje države;
2. vsi izvajalci poštних storitev, ki so vpisani v uradno evidenco agencije, izvajajo poštne storitve na celotnem ozemlju in ne le na delu ozemlja; storitve izvajajo bodisi z lastnimi kapacitetami bodisi z dostopom do omrežja Pošte Slovenije;
3. zaradi razvojnih trendov in strategij poslovanja ni mogoče zagotoviti zadostne stopnje homogenosti pogojev znotraj potencialno geografsko zamejenih delov oziroma področij Republike Slovenije.

Agencija nadalje ugotavlja, da je ena izmed bistvenih razlik med poštnim in drugimi omrežji v tem, da je izvajanje poštne storitve delovno (in ne kapitalsko) intenzivna panoga, kjer bistveni del stroškov omrežja predstavljajo stroški dela. Umik iz posameznega geografskega območja je zato bistveno enostavnejši in hitrejši v poštnem sektorju v primerjavi z dejavnostmi, kjer so infrastrukturna omrežja težko ponovljiva (in zlasti niso prenosljiva na druga geografska območja) ter so potopljivi stroški visoki. Umik enega izvajalca poštne storitve iz potencialno geografsko zamejenega dela Republike Slovenije bi bil enostaven in hiter ter bi povzročil takšno spremembo pogojev delovanja na takšnem geografskem območju, da pogojev ne bi bilo več mogoče označiti kot zadosti homogene. Navedeno vodi v sklep, da bi bila delitev območja Republike Slovenije na nadaljnje geografske (pod)trge neprimerna.

Glede na vse navedeno agencija zaključuje, da je upoštevni geografski trg celotno območje Republike Slovenije.

7. Analiza stanja – zamenljivost na strani ponudbe univerzalne storitve

Agencija je v analizi stanja naprej ugotovila, kateri subjekti izvajajo poštne storitve na ozemlju Republike Slovenije, nato pa je ugotavljala razpoložljivost njihovih finančnih virov, dosedanje stroškovno učinkovitost ter zanesljivost in doseganje kakovosti pri izvajanju poštne storitve. Agencija je presojala tudi, kateri izvajalci imajo lastno omrežje, na katerem je mogoče izvajati univerzalno storitev predpisane kakovosti.

7.1. Analiza uradne evidence agencije

7.1.1. Analiza

Vpis v uradno evidenco agencije se lahko izvede na treh različnih podlagah, in sicer (I) na podlagi obvestila, (II) na podlagi ugotovitvenega sklepa ali (III) na podlagi odločbe agencije o imenovanju izvajalca univerzalne storitve.

(I) Izvajanje poštne storitve na podlagi obvestila

Skladno s 24. členom ZPSto-2 lahko poštne storitve ob upoštevanju bistvenih zahtev izvaja vsaka fizična ali pravna oseba, ki o tem vnaprej pisno ali po elektronski pošti obvesti agencijo.

Na podlagi obvestila so v uradno evidenco agencije vpisani naslednji izvajalci poštne storitve:

- A2B distribucija,
- ADI LAMPRET,
- AVANT CAR,
- BOLO PLUS,
- CITY EXPRESS – v stečaju,
- Damir Vidan,
- DFVU,
- DHL Ekspres (Slovenija),
- DPD,
- Express One SI,
- GENERAL LOGISTICS SYSTEMS,
- GOLD EKSPRES,
- HECO,
- HITRA POŠTA – v stečaju,
- Igor Pečar,
- Klade Logistika,
- M&M, Mojca Žlebnik,
- Matija Dvoršak,
- MOJ KURIR, Sanel HEČIMOVIČ,
- NOMAGO,
- NOVAKORP,
- NP KURIRČEK,
- NTS,
- P PROJEKT, Pavel Pučnik,
- Packeta Adriatic,
- PREISKOVALNO VARNOSTNA AGENCIJA,
- SPLETNO,
- TNT Express Worldwide in
- UPS Adria (S) Ekspres.

(II) Izvajanje poštnih storitev na podlagi ugotovitvenega sklepa agencije

Če agencija na podlagi obvestila iz točke (I) in po presoji iz tretjega odstavka 4. člena ZPSto-2⁶ ugotovi, da želi vlagatelj izvajati zamenljive storitve, izda o tem ugotovitveni sklep, v katerem navede tudi bistvene zahteve in obveznosti, ki jih ima vlagatelj po tem zakonu.

⁶ Agencija ob uporabi pravil konkurenčnega prava presodi, ali namerava izvajalec poštnih storitev izvajati zamenljive storitve. Zamenljive storitve so poštne storitve, ki jih je mogoče z vidika uporabnika šteti za storitve, ki spadajo v nabor univerzalne storitve, saj so v zadostni meri medsebojno zamenljive z univerzalno storitvijo. Med zamenljive storitve spadajo predvsem (1) sprejem, usmerjanje, prevoz in dostava poštnih pošilk do mase 2 kg; (2) sprejem, usmerjanje, prevoz in dostava poštnih paketov do mase 10 kg; (3) storitev priporočene in

Na podlagi ugotovitvenega sklepa agencije so v uradno evidenco agencije vpisani naslednji izvajalci poštних storitev:

- Cetis-Zg,
- DGistic,
- EPPS,
- IZBERI,
- KRO,
- MAKSMAIL.

Tabela 1: Izvajalci zamenljivih poštних storitev

Izvajalec zamenljivih poštних storitev	Zamenljive poštne storitve
Cetis-Zg	- Poštne storitve pošiljk do 2 kg; - poštne storitve priporočene in vrednostne pošiljke.
DGistic	- Poštne storitve pošiljk do 2 kg.
EPPS	- Poštne storitve pošiljk do 2 kg; - poštne storitve poštних paketov do 10 kg; - poštne storitve priporočene in vrednostne pošiljke.
IZBERI	- Poštne storitve pošiljk do 2 kg; - poštne storitve poštних paketov do 10 kg; - poštne storitve priporočene in vrednostne pošiljke.
KRO	- Poštne storitve pošiljk do 2 kg; - poštne storitve poštних paketov do 10 kg; - poštne storitve priporočene in vrednostne pošiljke.
MAKSMAIL	- Poštne storitve pošiljk do 2 kg. - poštne storitve poštних paketov do 10 kg; - poštne storitve priporočene in vrednostne pošiljke.

(III) Izvajanje univerzalne poštne storitve na podlagi odločbe agencije

Če agencija presodi, da lahko vsaj dva izvajalca poštних storitev zagotovita zahtevano kakovost izvajanja univerzalne storitve, agencija začne postopek za izdajo odločbe za imenovanje izvajalca

vrednostne poštne pošiljke in (4) prenos poštних pošiljk za slepe in slabovidne. Pri presoji Agencija upošteva značilnosti storitev, vključno z značilnostmi dodane vrednosti, ter njihove predvidene uporabe in določanja cen.

univerzalne storitve na podlagi javnega razpisa. V kolikor pa agencija na podlagi analize stanja in po objavi javnega poziva v Uradnem listu RS in na spletnih straneh za pridobitev mnenj zainteresirane javnosti glede interesa za izvajanje univerzalne storitve in zagotovitve njene kakovosti izvajanja ugotovi, da lahko le en izvajalec poštne storitve zagotovi zahtevano kakovost izvajanja univerzalne storitve, slednjega imenuje z odločbo.

Na podlagi odločbe agencije številka 3831-17/2018/4 z dne 28. 5. 2018 izvaja Pošta Slovenije univerzalno poštne storitve na celotnem ozemlju Republike Slovenije za vse storitve iz nabora univerzalne poštne storitve, ki se izvajajo v notranjem in čezmejnem poštnem promet, in sicer v obdobju od 1. 6. 2018 do 31. 5. 2023. Agencija je Pošto Slovenije imenovala za izvajalca univerzalne poštne storitve z odločbo na podlagi analize stanja in po pridobitvi mnenj zainteresirane javnosti, saj je presodila, da je bila Pošta Slovenije edini izvajalec poštne storitve, ki je lahko zagotovil zahtevano kakovost izvajanja univerzalne storitve.

7.1.2. Ugotovitev glede izvajalcev, vpisanih v uradno evidenco agencije

V uradni evidenci agencije je bilo v času priprave te analize vpisanih 36 izvajalcev poštne storitve. Pošta Slovenije je edina izvajalka univerzalne storitve, šest izvajalcev (Cetis-Zg, DGistic, EPPS, IZBERI, KRO in MAKSMAIL) pa izvaja storitve, ki jih je mogoče z vidika uporabnika šteti za storitve, ki spadajo v nabor univerzalne storitve, saj so v zadostni meri medsebojno zamenljive z univerzalno storitvijo. Agencija na podlagi obvestila, da želi fizična ali pravna oseba izvajati poštne storitve, presodi, ali želi oseba izvajati zamenljive storitve. Takšno presojo opravi agencija na podlagi pravil konkurenčnega prava, pri čemer upošteva značilnosti storitev, vključno z značilnostmi dodane vrednosti in njihove predvidene uporabe ter določanja cen. Navedena presoja zlasti pomeni, da storitve od vrat do vrat po ceni, ki pomembno odstopa od cene univerzalne poštne storitve, niso zamenljive storitve; njihova dodana vrednost, predvidena uporaba in cena namreč toliko odstopa in se razlikuje od značilnosti in cen univerzalne poštne storitve, da takšne storitve niso zamenljive z univerzalno poštno storitvijo.

7.2. Analiza razpoložljivosti finančnih virov in dosedanje stroškovne učinkovitosti ter števila zaposlenih

Razpoložljivost finančnih virov in dosedanje stroškovno učinkovitost ter število zaposlenih je agencija ugotavljala na podlagi podatkov iz AJPEŠ-a in baze »ebonitete.si«. Agencija ugotavlja, da so vsi podatki glede razpoložljivosti finančnih virov in glede dosedanje stroškovne učinkovitosti ter števila zaposlenih medsebojno primerljivi, zato obtežitev podatkov ni bila potrebna.

Razpoložljivost finančnih virov je agencija presojala zlasti z ugotavljanjem:

- celotnih prihodkov;
- višine sredstev, ki jih izvajalec poštne storitve uporablja za izvajanje dejavnosti;
- kapitala, kot vložka lastnika;

- dolgoročnih obveznosti
- izida iz poslovanja.

Glede razpoložljivih finančnih virov in dosedanje stroškovne učinkovitosti posameznih izvajalcev agencija ugotavlja, da ima:

- A2B distribucija (glede na podatke za leto 2021, bilanca stanja na dan 31. 12. 2021, izkaz poslovnega izida v obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2021): celotni prihodki v višini 0 EUR, sredstva v višini 36.853 EUR, kapital v višini 12.269 EUR, dolgoročne obveznosti v višini 0 EUR, izid iz poslovanja pa znaša -185 EUR;
- ADI LAMPRET (glede na podatke za leto 2021, bilanca stanja na dan 31. 12. 2021, izkaz poslovnega izida v obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2021): celotni prihodki v višini 49.981 EUR, sredstva v višini 8.569 EUR, kapital v višini 8.044 EUR, dolgoročne obveznosti v višini 0 EUR, izid iz poslovanja pa znaša 5.956 EUR;
- AVANT CAR (glede na podatke za leto 2021, bilanca stanja na dan 31. 12. 2021, izkaz poslovnega izida v obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2021): celotni prihodki v višini 13.635.389 EUR, sredstva v višini 33.969.068 EUR, kapital v višini 5.899.835 EUR, dolgoročne obveznosti v višini 16.115.583 EUR, izid iz poslovanja pa znaša 879.966 EUR;
- BOLO PLUS (glede na podatke za leto 2021, bilanca stanja na dan 31. 12. 2021, izkaz poslovnega izida v obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2021): celotni prihodki v višini 728.583 EUR, sredstva v višini 278.899 EUR, kapital v višini 13.512 EUR, dolgoročne obveznosti v višini 63.092 EUR, izid iz poslovanja pa znaša 9.851 EUR;
- Damir Vidan (glede na podatke za leto 2021, bilanca stanja na dan 31. 12. 2021, izkaz poslovnega izida v obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2021): celotni prihodki v višini 65.540 EUR, sredstva v višini 108.238 EUR, kapital v višini 94.514 EUR, dolgoročne obveznosti v višini 0 EUR, izid iz poslovanja pa znaša 12.444 EUR;
- DGistic (glede na podatke za leto 2021, bilanca stanja na dan 31. 12. 2021, izkaz poslovnega izida v obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2021): celotni prihodki v višini 90.707 EUR, sredstva v višini 24.636 EUR, kapital v višini 14.292 EUR, dolgoročne obveznosti v višini 0 EUR, izid iz poslovanja pa znaša 8.385 EUR;
- DHL Ekspres (Slovenija) (glede na podatke za leto 2021, bilanca stanja na dan 31. 12. 2021, izkaz poslovnega izida v obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2021): celotni prihodki v višini 39.598.469 EUR, sredstva v višini 7.662.732 EUR, dolgoročne obveznosti v višini 754.252 EUR, kapital v višini 682.813 EUR, izid iz poslovanja pa znaša 832.969 EUR;
- DPD (glede na podatke za leto 2021, bilanca stanja na dan 31. 12. 2021, izkaz poslovnega izida v obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2021): celotni prihodki v višini 23.352.228 EUR, sredstva v višini 9.466.700 EUR, dolgoročne obveznosti v višini 683.364 EUR, kapital v višini 5.039.020 EUR, izid iz poslovanja pa znaša 1.713.158 EUR;
- EPPS (glede na podatke za leto 2021, bilanca stanja na dan 31. 12. 2021, izkaz poslovnega izida v obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2021): celotni prihodki v višini 14.565.481 EUR, sredstva v višini 9.028.761 EUR, dolgoročne obveznosti v višini 559.217 EUR, kapital v višini 6.573.405 EUR, izid iz poslovanja pa znaša 1.550.569 EUR;

- GENERAL LOGISTICS SYSTEMS (glede na podatke za leto 2021, bilanca stanja na dan 31. 12. 2021, izkaz poslovnega izida v obdobju od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021): celotni prihodki v višini 36.783.439 EUR, sredstva v višini 15.428.133 EUR, dolgoročne obveznosti v višini 1.259.404 EUR, kapital v višini 5.768.399 EUR, izid iz poslovanja pa znaša 3.514.552 EUR;
- GOLD EKSPRES (glede na podatke za leto 2021, bilanca stanja na dan 31. 12. 2021, izkaz poslovnega izida v obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2021): celotni prihodki v višini 2.635.073 EUR, sredstva v višini 712.311 EUR, dolgoročne obveznosti v višini 143.239 EUR, kapital v višini - 225.400 EUR, izid iz poslovanja pa znaša 113.455 EUR;
- HECO (glede na podatke za leto 2021, bilanca stanja na dan 31. 12. 2021, izkaz poslovnega izida v obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2021): celotni prihodki v višini 256.147 EUR, sredstva v višini 119.847 EUR, dolgoročne obveznosti v višini 0 EUR, kapital v višini 21.900 EUR, izid iz poslovanja pa znaša 6.642 EUR;
- IZBERI (glede na podatke za leto 2021, bilanca stanja na dan 31. 12. 2021, izkaz poslovnega izida v obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2021): celotni prihodki v višini 13.507.323 EUR, sredstva v višini 2.545.690 EUR, dolgoročne obveznosti v višini 0 EUR, kapital v višini -224.846 EUR, izid iz poslovanja pa znaša -135.624 EUR;
- Klade Logistika (glede na podatke za leto 2021, bilanca stanja na dan 31. 12. 2021, izkaz poslovnega izida v obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2021): celotni prihodki v višini 680.663 EUR, sredstva v višini 640.890 EUR, dolgoročne obveznosti v višini 0 EUR, kapital v višini 155.625 EUR, izid iz poslovanja pa znaša 2.031 EUR;
- KRO (glede na podatke za leto 2021, bilanca stanja na dan 31. 12. 2021, izkaz poslovnega izida v obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2021): celotni prihodki v višini 7.180.293 EUR, sredstva v višini 4.500.786 EUR, dolgoročne obveznosti v višini 245 EUR, kapital v višini 3.021.738 EUR, izid iz poslovanja pa znaša 271.478 EUR;
- MAKSMAIL (glede na podatke za leto 2021, bilanca stanja na dan 31. 12. 2021, izkaz poslovnega izida v obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2021): celotni prihodki v višini 3.477.886 EUR, sredstva v višini 751.649 EUR, dolgoročne obveznosti v višini 0 EUR, kapital v višini 122.239 EUR, izid iz poslovanja pa znaša 161.007 EUR;
- NOMAGO (glede na podatke za leto 2021, bilanca stanja na dan 31. 12. 2021, izkaz poslovnega izida v obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2021): celotni prihodki v višini 61.854.028 EUR, sredstva v višini 77.476.550 EUR, dolgoročne obveznosti v višini 19.574.548 EUR, kapital v višini 31.780.786 EUR, izid iz poslovanja pa znaša 4.186.169 EUR;
- NOVAKORP (glede na podatke za leto 2021, bilanca stanja na dan 31. 12. 2021, izkaz poslovnega izida v obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2021): celotni prihodki v višini 74.183 EUR, sredstva v višini 142.404 EUR, dolgoročne obveznosti v višini 52.903 EUR, kapital v višini 10.440 EUR, izid iz poslovanja pa znaša 4.614 EUR;
- NP KURIRČEK (glede na podatke za leto 2021, bilanca stanja na dan 31. 12. 2021, izkaz poslovnega izida v obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2021): celotni prihodki v višini 783.632 EUR, sredstva v višini 313.220 EUR, dolgoročne obveznosti v višini 0 EUR, kapital v višini 16.576 EUR, izid iz poslovanja pa znaša 10.031 EUR;
- NTS (glede na podatke za leto 2021, bilanca stanja na dan 31. 12. 2021, izkaz poslovnega izida v obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2021): celotni prihodki v višini 65.788 EUR, sredstva v višini

- 104.875 EUR, dolgoročne obveznosti v višini 50.082 EUR, kapital v višini 27.289 EUR, EUR, izid iz poslovanja pa znaša 10.550 EUR;
- POŠTA SLOVENIJE (glede na podatke za leto 2021, bilanca stanja na dan 31. 12. 2021, izkaz poslovnega izida v obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2021): celotni prihodki v višini 272.443.675, sredstva v višini 352.834.897 EUR, dolgoročne obveznosti v višini 54.878.375 EUR, kapital v višini 228.624.005 EUR, izid iz poslovanja pa znaša 9.282.797 EUR;
 - PREISKOVALNO VARNOSTNA AGENCIJA (glede na podatke za leto 2021, bilanca stanja na dan 31. 12. 2021, izkaz poslovnega izida v obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2021): celotni prihodki v višini 0 EUR, sredstva v višini 7.111 EUR, dolgoročne obveznosti v višini 0 EUR, kapital v višini 7.111 EUR, izid iz poslovanja pa znaša 0 EUR;
 - SPLETNO (glede na podatke za leto 2021, bilanca stanja na dan 31. 12. 2021, izkaz poslovnega izida v obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2021): celotni prihodki v višini 26.655 EUR, sredstva v višini 85.219 EUR, dolgoročne obveznosti v višini 73.390 EUR, kapital v višini 8.393 EUR, izid iz poslovanja pa znaša 2.106 EUR;
 - TNT Express Worldwide (glede na podatke za leto 2021, bilanca stanja na dan 31. 12. 2021, izkaz poslovnega izida v obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2021): celotni prihodki v višini 16.093.341 EUR, sredstva v višini 8.601.563 EUR, dolgoročne obveznosti v višini 3.055.641 EUR, kapital v višini 3.243.995 EUR, izid iz poslovanja pa znaša 167.262 EUR;
 - UPS Adria (S) Ekspres (glede na podatke za leto 2021, bilanca stanja na dan 31. 12. 2021, izkaz poslovnega izida v obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2021): celotni prihodki v višini 17.402.113 EUR, sredstva v višini 7.791.698 EUR, dolgoročne obveznosti v višini 2.572.879 EUR, kapital v višini 3.165.760 EUR, izid iz poslovanja pa znaša 632.855 EUR;

Glede **števíla zaposlenih** agencija ugotavlja, da ima:

- A2B distribucija (glede na podatke za leto 2021) povprečno 0 zaposlenih oseb na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju;
- ADI LAMPRET (glede na podatke za leto 2021) povprečno 0 zaposlenih oseb na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju;
- AVANT CAR (glede na podatke za leto 2021) povprečno 42,69 zaposlenih oseb na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju;
- BOLO PLUS (glede na podatke za leto 2021) povprečno 7,42 zaposlenih oseb na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju;
- Damir Vidan (glede na podatke za leto 2021) povprečno 0,75 zaposlene osebe na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju;
- DGistic (glede na podatke za leto 2021) povprečno 1,63 zaposlenih oseb na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju;
- DHL Ekspres (Slovenija) (glede na podatke za leto 2021) povprečno 152,11 zaposlenih oseb na podlagi vseh ur v obračunskem obdobju;
- DPD (glede na podatke za leto 2021) povprečno 63,5 zaposlenih oseb na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju;
- EPPS (glede na podatke za leto 2021) povprečno 53,57 zaposlenih oseb na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju;

- GENERAL LOGISTICS SYSTEMS (glede na podatke za leto 2021) povprečno 99 zaposlenih oseb na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju;
- GOLD EKSPRES (glede na podatke za leto 2021) povprečno 44,41 zaposlenih oseb na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju;
- HECO (glede na podatke za leto 2021) povprečno 0,58 zaposlenih oseb na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju;
- IZBERI (glede na podatke za leto 2021) povprečno 18,18 zaposlenih oseb na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju;
- Klade Logistika (glede na podatke za leto 2021) povprečno 2,47 zaposlenih oseb na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju;
- KRO (glede na podatke za leto 2016) povprečno 17,47 zaposlenih oseb na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju;
- MAKSMAIL (glede na podatke za leto 2021) povprečno 4,5 zaposlenih oseb na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju;
- NOMAGO (glede na podatke za leto 2021) povprečno 864,22 zaposlenih oseb na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju;
- NOVAKORP (glede na podatke za leto 2021) povprečno 1,91 zaposlenih oseb na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju;
- NP KURIRČEK (glede na podatke za leto 2021) povprečno 1 zaposlena oseba na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju;
- NTS (glede na podatke za leto 2021) povprečno 0,5 zaposlenih oseb na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju;
- POŠTA SLOVENIJE (glede na podatke za leto 2021) povprečno 5.503,3 zaposlenih oseb na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju;
- PREISKOVALNO VARNOSTNA AGENCIJA (glede na podatke za leto 2021) povprečno 0 zaposlenih oseb na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju;
- SPLETNO (glede na podatke za leto 2021) povprečno 0 zaposlenih oseb na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju;
- TNT Express Worldwide (glede na podatke za leto 2021) povprečno 102,25 zaposlenih oseb na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju;
- UPS Adria (S) Ekspres (glede na podatke za leto 2021) povprečno 59,96 zaposlenih oseb na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju.

Agencija ugotavlja najprej glede družb vpisanih v evidenco izvajalcev in analiziranih, da je bila gospodarska družba Packeta Adriatic ustanovljena in vpisana v sodni register dne 11. 1. 2023, gospodarska družba Express One SI pa dne 1. 4. 2022 zato podatki o razpoložljivosti finančnih virov in dosedanji stroškovni učinkovitosti ter številu zaposlenih omenjenih gospodarskih družb še niso objavljeni in dostopni. Gospodarska družba CITY EXPRESS – v stečaju in Hitra pošta – v stečaju zaradi teka stečajnega postopka nista vključeni v analizo. Za samostojne podjetnike: Igor Pečar, M&M Mojca Žlebnik ter MOJ KURIR, Sanel Hečimović podatki o razpoložljivosti finančnih virov in o dosedanji stroškovni učinkovitosti ter številu zaposlenih niso objavljeni in dostopni. Za samostojnega podjetnika P Projekt, Pavel Pučnik podatki o razpoložljivosti finančnih virov in o dosedanji stroškovni

učinkovitosti ter številu zaposlenih od leta 2017 niso objavljeni. V analizo nista zajeta tudi samostojni podjetnik Matija Dvoršak – subjekt je bil izbrisan iz evidence AJPes dne 24. 11. 2022 ter gospodarska družba Cetis-Zg, ki ima sedež v Republiki Hrvaški. Gospodarska družba DFVU je bila na podlagi obvestila v uradno evidenco agencije vpisana 19. 9. 2022, zato v analizo ni zajeta.

Agencija ugotavlja glede razpoložljivosti finančnih virov izrazito raznolikost izvajalcev poštne storitve po vseh navedenih dejavnikih, kjer pa je eden skupini imenovalcev in sicer močno izstopanje Pošte Slovenije pri podatkih: prihodki 272 milijona EUR, sredstva 352 milijoni EUR, kapital 228 milijonov EUR ob 54,8 milijona EUR dolgoročnih obveznosti. Pošta Slovenije ima tudi 5.503 zaposlene. Agencija ugotavlja, da je glede na razpoložljivost finančnih virov, stroškovno učinkovitost ter število zaposlenih Pošta Slovenije največja družba med izvajalci poštne storitve in edina sposobna izvajati univerzalno storitev s predpisano kakovostjo na celotnem ozemlju Republike Slovenije po cenah, dostopnih za vse uporabnike poštne storitve.

7.3. Analiza zanesljivosti in doseganja kakovosti pri izvajanju poštne storitve

Zanesljivost in doseganje kakovosti pri izvajanju poštne storitve je agencija ugotavljala na podlagi podatkov iz Letnega poročila o stanju na trgu poštne storitve v Republiki Sloveniji v letu 2021. Glede zanesljivosti in doseganja kakovosti pri izvajanju poštne storitve agencija ugotavlja, da:

- ADI LAMPRET zagotavlja enega izmed bistvenih elementov kakovosti, in sicer zavarovanje poštne pošiljke;
- AVANT CAR zagotavlja tri bistvene elemente kakovosti, tj. sledenje, merjenje rokov in zavarovanje poštne pošiljke;
- BOLO PLUS ne zagotavlja nobenega izmed bistvenih elementov kakovosti;
- Damir Vidan zagotavlja vse bistvene elemente kakovosti, tj. sledenje, merjenje rokov, zavarovanje pošiljk in implementirane standarde kakovosti;
- DGistic ne zagotavlja nobenega izmed bistvenih elementov kakovosti;
- DHL Ekspres (Slovenija) zagotavlja vse bistvene elemente kakovosti, tj. sledenje, merjenje rokov, zavarovanje poštne pošiljke in implementirane standarde kakovosti;
- DPD zagotavlja tri bistvene elemente kakovosti, tj. sledenje, merjenje rokov in zavarovanje poštne pošiljke;
- EPPS zagotavlja enega izmed bistvenih elementov kakovosti, in sicer standardi kakovosti;
- GENERAL LOGISTICS SYSTEMS zagotavlja vse bistvene elemente kakovosti, tj. sledenje, merjenje rokov, zavarovanje poštne pošiljke in implementirane standarde kakovosti;
- GOLD EKSPRES zagotavlja tri bistvene elemente kakovosti, tj. sledenje, merjenje rokov in zavarovanje poštne pošiljke;
- HECO
- IZBERI ne zagotavlja nobenega izmed bistvenih elementov kakovosti;

- Klade Logistika zagotavlja tri bistvene elemente kakovosti, tj. sledenje, merjenje rokov in implementirane standarde kakovosti;
- KRO zagotavlja enega izmed bistvenih elementov kakovosti, in sicer implementirane standarde kakovosti;
- MAKSMAIL ne zagotavlja nobenega izmed bistvenih elementov kakovosti;
- NOVAKORP zagotavlja tri bistvene elemente kakovosti, tj. merjenje rokov, zavarovanje poštnih pošilk in implementirane standarde kakovosti;
- NP KURIRČEK zagotavlja dva izmed bistvenih elementov kakovosti, in sicer sledenje ter zavarovanje poštnih pošilk;
- NTS
- POŠTA SLOVENIJE zagotavlja vse bistvene elemente kakovosti, tj. sledenje, merjenje rokov, zavarovanje pošilk in implementirane standarde kakovosti;⁷
- P PROJEKT, Pavel Pučnik ne zagotavlja nobenega izmed bistvenih elementov kakovosti;
- SPLETNO zagotavlja dva bistvena elementa kakovosti, tj. sledenje in zavarovanje poštnih pošilk;
- TNT Express Worldwide zagotavlja vse bistvene elemente kakovosti, tj. sledenje, merjenje rokov, zavarovanje poštnih pošilk in standardi;
- UPS Adria (S) Ekspres zagotavlja vse bistvene elemente kakovosti, tj. sledenje, merjenje rokov, zavarovanje pošilk in standardi.

Agencija ugotavlja, da šest izvajalcev poštnih storitev (Damir Vidan, DHL Ekspres (Slovenija), GENERAL LOGISTICS SYSTEMS, POŠTA SLOVENIJE, TNT Express Worldwide, UPS Adria (S) Ekspres) glede na prejete odgovore zagotavlja vse bistvene elemente kakovosti, tj. sledenje, merjenje rokov, zavarovanje pošilk in standardi kakovosti. Elementi kakovosti, ki jih zagotavljajo, medsebojno niso primerljivi ali zamenljivi, zgolj Pošta Slovenije pa zagotavlja vse bistvene elemente kakovosti za storitve, ki sodijo v nabor univerzalne poštne storitve. Noben izmed preostalih izvajalcev poštnih storitev, ki zagotavlja vse bistvene elemente kakovosti, ne izvaja poštnih storitev, ki bi bile zamenljive s storitvami iz nabora univerzalne poštne storitve (izmed navedenih izvajalcev poštnih storitev ni v uradni evidenci agencije noben vpisan kot izvajalec zamenljivih poštnih storitev). Za izvajalca Heco in NTS ni podatkov glede zagotavljanja elementov kakovosti. Standardi kakovosti, ki jih zagotavljajo izvajalci poštnih storitev ni nujno, da so standardi, ki se nanašajo na izvajanje poštnih storitev ali merjenje kakovosti prenosa.

⁷ Za opis standardov in rezultate merjenja kakovosti glej Letno poročilo o stanju na trgu poštnih storitev v Republiki Sloveniji v letu 2021, str. 15–18.

7.4. Analiza poštne omrežja

Poleg razpoložljivosti finančnih virov, dosedanje stroškovne učinkovitosti, števila zaposlenih in zanesljivosti ter doseganja kakovosti pri izvajanju poštne storitve (tretji odstavek 7. člena ZPSto-2) je agencija v analizo stanja trga poštne storitve vključila še dodaten element, tj. pošto omrežje.

Glede na zakonsko opredelitev obveznosti univerzalne storitve je po naziranju agencije nujno potrebno ustrezno pošto omrežje, preko katerega se univerzalna storitev izvaja. Ker 32. člen ZPSto-2 nalaga obveznosti glede (omogočanja) dostopa do omrežja le izvajalcu univerzalne storitve (ne pa tudi drugim izvajalcem poštne storitve), agencija ugotavlja, da je glede na sedanjo zakonsko ureditev dostopa do omrežja nujni pogoj za izvajanje univerzalne poštne storitve lastno omrežje izvajalca, ki mu omogoča trajno, redno in nemoteno izvajanje ene ali več z ZPSto-2 določenih poštne storitve s predpisano kakovostjo na celotnem ozemlju Republike Slovenije ali na njenem delu po cenah, dostopnih za vse uporabnike poštne storitve. V kolikor izvajalec univerzalne storitve nima lastnega omrežja, preko katerega bi lahko izvajal univerzalno storitev predpisane kakovosti, obenem pa nima (zakonsko varovane) pravice dostopa do omrežja drugih izvajalcev poštne storitve, je *prima facie* očitno, da ne bo mogel izpolniti obveznosti univerzalne storitve. Glede na navedeno agencija zaključuje, da je – glede na sedanjo zakonsko ureditev – obstoj lastnega omrežja *de facto* nujni pogoj za izvajanje univerzalne storitve predpisane kakovosti, četudi ZPSto-2 tega izrecno ne določa.

Agencija ugotavlja, da imata več kot dva izvajalca poštne storitve (Pošta Slovenije, Izberi, GENERAL LOGISTICS SYSTEMS, DPD) lastno omrežje, na katerem trajno, redno in nemoteno izvajajo eno ali več z ZPSto-2 določenih poštne storitve, vendar le Pošta Slovenije in Izberi tudi s predpisano kakovostjo na celotnem ozemlju Republike Slovenije ali na njenem delu po cenah, dostopnih za vse uporabnike poštne storitve. Pošta Slovenije z lastnim omrežjem pokriva celotno ozemlje Republike Slovenije, Izberi d. o. o. pa z lastnim omrežjem pokriva del ozemlja Republike Slovenije, in sicer približno 80% gospodinjstev vendar nima kontaktnih točk/pošt za oddajo/sprejem pošiljk. Družbi DPD in GENERAL LOGISTICS SYSTEMS izvajata storitve na celotnem ozemlju v veliki večini na način od vrat do vrat. Agencija nadalje ugotavlja, da Pošta Slovenije preko lastnega omrežja izvaja vse storitve, ki sodijo v nabor univerzalne poštne storitve, Izberi pa preko lastnega omrežja ne izvaja prenosa pošiljk korespondence in paketov, ne izvaja tudi storitev priporočenih in vrednostnih pošiljk temveč izvaja prenos časopisov. Družbi DPD in GENERAL LOGISTICS SYSTEMS izvajata prenos paketnih pošiljk in ne prenosa pošiljk korespondence, kot tudi ne pošiljk za slepe in slabovidne.

Kot je podrobno pojasnjeno v Letnem poročilu o stanju na trgu poštne storitve v Republiki Sloveniji v letu 2021 (str. 12-15), je imela na dan 31. 12. 2021 Pošta Slovenije:

- 479 kontaktnih točk (292 pošt, 161 pogodbenih pošt in 26 premočnih pošt);
- dva pošto logistična centra;
- dve paketni pretovorni pošti;
- na 256 bencinskih servisih organizirana alternativna sprejemno-izročilna mesta;
- 24 paketomatov;
- 1.642 poštne nabiralnikov;

- 1.293 poštnih okenc;
- 1.120 izpostavljenih predalčnikov;
- 10.858 poštnih predalov;
- 5.918 zaposlenih .

Med preostalimi izvajalci poštnih storitev je imel v letu 2021 največje število objektov za izvajanje poštnih storitev izvajalec GENERAL LOGISTICS SYSTEMS, in sicer 24 sortirnih centrov ter 686 pošt oziroma njim podobnih enot (pri pogodbenikih) in 192 paketomatov ter DPD, ki je razpolagal s 672 poštami oziroma njim podobnimi enotami, 6 sortirnimi centri ter 290 paketniki.

Tabela 2: Število sortirnih centrov v letu 2021

Izvajalec poštnih storitev	Število sortirnih centrov v letu 2021
AVANT CAR	0
ADI LAMPRET	1
BOLO PLUS	0
Damir Vidan	1
DGistic	1
DHL Ekspres (Slovenija)	1
DPD	6
EPPS	1
GENERAL LOGISTICS SYSTEMS	24
GOLD EKSPRES	4
IZBERI	2
Klade Logistika	1
KRO	0
KURIRČEK PLUS	0
MAKSMAIL	1
NOVAKORP	2
POŠTA SLOVENIJE	2
P PROJEKT, Pavel Pučnik	0
SPLETNO	0
TNT Express Worldwide	2
UPS Adria (S) Ekspres	1

Tabela 3: Število pošt in njim podobnih enot v letu 2021

Izvajalec poštnih storitev	Število pošt in njim podobnih enot v letu 2021
AVANT CAR	0
ADI LAMPRET	0
BOLO PLUS	0
Damir Vidan	0

DGistic	1
DHL Ekspres (Slovenija)	0
DPD	672
EPPS	79
GENERAL LOGISTICS SYSTEMS	686
GOLD EKSPRES	0
IZBERI	0
Klade Logistika	10
KRO	0
KURIRČEK PLUS	0
MAKSMAIL	0
POŠTA SLOVENIJE	479
P PROJEKT, Pavel Pučnik	0
SPLETNO	1
TNT Express Worldwide	0
UPS Adria (S) Ekspres	1

Nobeden od izvajalcev poštних storitev, razen Pošte Slovenije ne razpolaga s poštними nabiralniki, ki so elementi poštne omrežja za zbiranje pisemskih pošilk. Obsto lastnega omrežja, preko katerega je mogoče izvajati univerzalno storitev predpisane kakovosti je *de facto* nujni pogoj za izvajanje univerzalne storitve predpisane kakovosti. Zgolj Pošta Slovenije ima lastno poštno omrežje, na katerem izvaja prenos pošilk korespondence, paketnih pošilk in izvaja druge storitve, ki sodijo v nabor univerzalne poštne storitve. Zgolj omrežje Pošte Slovenije omogoča izvajanje univerzalne storitve predpisane kakovosti.

8. Zaključek

Agencija ugotavlja, da so za izpolnjevanje obveznosti izvajanja univerzalne poštne storitve s predpisano kakovostjo na celotnem ozemlju Republike Slovenije ali na njenem delu po cenah, dostopnih za vse uporabnike poštних storitev, bistvenega pomena ustrezno omrežje, zadostno število zaposlenih, razpoložljivost finančnih virov, izkazovanje dosedanje stroškovne učinkovitosti, zanesljivosti in kakovosti pri izvajanju poštних storitev.

Glede omrežja agencija ugotavlja, da je obstoj lastnega omrežja, preko katerega je mogoče izvajati univerzalno storitev predpisane kakovosti, *de facto* nujni pogoj za izvajanje univerzalne storitve predpisane kakovosti. Agencija ugotavlja, da ima le Pošta Slovenije lastno poštno omrežje, preko katerega trajno, redno in nemoteno, 5-krat tedensko izvaja vse poštne storitve na celotnem ozemlju Republike Slovenije s predpisano kakovostjo tako skozi svojo mrežo kontaktnih točk, kot ostalih enot omrežja: logistična centra, paketno pretovorne pošte, poštne nabiralnike, izpostavljene predalčnike in poštne predale. Zgolj omrežje Pošte Slovenije omogoča izvajanje univerzalne storitve predpisane

kakovosti. Za ostale izvajalce je mogoče zaključiti, da v kratkem času ne morejo izgraditi ustrezno razvejanega poštne omrežja, vključno s postavitvijo poštne nabiralnikov in ustreznega števila (gostote) kontaktnih točk v skladu s Splošnim aktom o kakovosti, temveč bi bili vsaj deloma odvisni od infrastrukture Pošte Slovenije, kar vodi, do zaključka, da na kratek rok ni mogoče zagotoviti vseh zahtev kakovosti.

Glede razpoložljivosti finančnih virov in dosedanje stroškovne učinkovitosti ter števila zaposlenih agencija ugotavlja, da le Pošta Slovenije izkazuje zadostno število zaposlenih in razpoložljivost ustreznih finančnih virov za izvajanje univerzalne poštne storitve s predpisano kakovostjo na celotnem ozemlju Republike Slovenije ali na njenem delu po cenah, dostopnih za vse uporabnike poštne storitev. Niti nacionalna, niti EU zakonodaja ne opredeljuje, kakšen naj bo minimum razpoložljivih finančnih sredstev, kakšna naj bo stroškovna učinkovitost ter kakšno naj bo število zaposlenih, da bo izvajalca poštne storitve mogoče opredeliti kot takšnega, ki je sposoben izvajati univerzalno poštne storitve predpisane kakovosti. Zaradi odsotnosti kvantificiranih kriterijev, je agencija pri presoji izhajala iz obsega obveznosti univerzalne poštne storitve predpisane kakovosti in iz geografskega področja, na katerem je takšno obveznost potrebno zagotavljati. Kot je agencija v tej analizi ugotovila, je obseg univerzalne poštne storitve zakonsko opredeljen, geografska segmentacija ozemlja Republike Slovenije na posamezne geografske (pod)trge pa ni upravičena, tako da mora izvajalec univerzalne poštne storitve le to izvajati na celotnem ozemlju Republike Slovenije. Glede na navedeno agencija zaključuje, da mora izvajalec univerzalne poštne storitve razpolagati z ustreznimi viri, zlasti finančnimi in kadrovskimi, s katerimi lahko izpolni obveznost univerzalne storitve na celotnem ozemlju Republike Slovenije. Glede na razpoložljivost finančnih virov in dosedanje stroškovno učinkovitost so razlike med, na eni strani Pošto Slovenije in na drugi strani, vsemi drugimi izvajalci poštne storitve tolikšne, da agencija zaključuje, da zgolj Pošta Slovenije razpolaga z ustreznimi viri za izpolnjevanje obveznosti univerzalne poštne storitve predpisane kakovosti.

Glede zanesljivosti in doseganja kakovosti pri izvajanju poštne storitve agencija ugotavlja, da šest izvajalcev poštne storitve (Damir Vidan, DHL Ekspres (Slovenija), GENERAL LOGISTICS SYSTEMS, POŠTA SLOVENIJE, TNT Express Worldwide, UPS Adria (S) Ekspres) glede na prejete odgovore zagotavlja vse bistvene elemente kakovosti, tj. sledenje, merjenje rokov, zavarovanje in standardi. Navedena ugotovitev ne vodi v zaključek, da so elementi kakovosti, ki jih zagotavljajo medsebojno primerljivi ali zamenljivi. Ravno obratno, zgolj Pošta Slovenije zagotavlja vse bistvene elemente kakovosti za storitve, ki sodijo v nabor univerzalne poštne storitve, saj nihče izmed drugih izvajalcev poštne storitve, ki zagotavlja vse bistvene elemente kakovosti, ne izvaja poštne storitve, ki bi bile zamenljive s storitvami iz nabora univerzalne poštne storitve; nihče izmed teh izvajalcev poštne storitve namreč ni v uradni evidenci agencije vpisan kot izvajalec zamenljivih poštne storitve.

Smiselno enako, kot je bilo pojasnjeno že v ugotovitvah glede razpoložljivosti finančnih virov in dosedanje stroškovne učinkovitosti ter števila zaposlenih, velja tudi za ugotovitve glede zanesljivosti in doseganja kakovosti pri izvajanju poštne storitve. Niti nacionalna niti EU zakonodaja ne opredeljuje kakšen naj bo minimum zanesljivosti vendar pa nacionalna zakonodaja določa standarde doseganja kakovosti pri izvajanju poštne storitve. Zaradi odsotnosti kvantificiranih kriterijev pri

zanesljivosti, je agencija pri svoji presoji izhajala iz temeljnega izhodišča, da mora izvajalec poštnih storitev izkazovati zanesljivost pri izvajanju tistih poštnih storitev, ki sodijo v nabor univerzalne poštne storitve oziroma so z njimi zamenljive. Glede doseganja kakovosti izvajanja poštnih storitev pa Splošni akt o kakovosti izvajanja univerzalne poštne storitve določa tako kakovost prenosa pošilk korespondence v notranjem prometu kot kakovosti prenosa poštnih paketov v notranjem prometu. Ker nihče razen Pošte Slovenije ne izkazuje zagotavljanja vseh bistvenih elementov kakovosti za storitve, ki sodijo v nabor univerzalne poštne storitve oziroma so z njimi zamenljive, agencija zaključuje, da zgolj Pošta Slovenije izkazuje ustrezno zanesljivost in doseganje kakovosti pri izvajanju poštnih storitev, ki sta potrebna za izpolnjevanje obveznosti univerzalne poštne storitve.

Glede na navedeno agencija zaključuje, da lahko izmed izvajalcev poštnih storitev, ki so v času priprave te analize vpisani v uradno evidenco izvajalcev poštnih storitev, le Pošta Slovenije zagotovi zahtevano kakovost izvajanja univerzalne storitve. Glede vprašanja ali je za kakovostno zagotavljanje univerzalne poštne storitve potrebno imenovati Pošto Slovenije za izvajalca univerzalne storitve ali pa bi Pošta Slovenije tudi brez imenovanja zagotavljala univerzalno storitev predpisane kakovosti agencija zaključuje, da je imenovanje potrebno. Dejstvo je, da je Pošta Slovenije v obdobju 2017 do 2022 vsa leta razen v letu 2019 vložila zahtevek za izplačilo nadomestila za izvajanje univerzalne storitve, iz česar je razumno sklepati, da obstaja možnost, da Pošta Slovenije – ne glede na vprašanje upravičenosti vloženega zahtevka – univerzalne poštne storitve predpisane kakovosti ne bi izvajala, v kolikor ne bi bila imenovana za izvajalca univerzalne poštne storitve. Če namreč Pošta Slovenije zatrjuje, da ji izvajanje univerzalne storitve povzroča neto stroške in pomeni nepravilno finančno breme, je razumno sklepati na obstoj možnosti, da takšen izvajalec ne bi (zgolj iz tržnih nagibov) izvajal univerzalne storitve predpisane kakovosti. Agencija bo tudi v bodoče pozorno spremljala in analizirala stanje na trgu poštnih storitev ter hitro spreminjajoče se potrebe uporabnikov poštnih storitev. Po potrebi in glede na ugotovljene spremembe na trgu bo agencija z regulatorno intervencijo poskusila zagotoviti finančno vzdržnost izvajanja univerzalne poštne storitve ob hkratnem zagotavljanju razumnih potreb uporabnikov poštnih storitev in ob spodbujanju konkurence. Kakršnikoli regulatorni ukrepi agencije bodo izvedeni nediskriminatorno, transparentno, tj. zlasti po izvedeni javni obravnavi, in bodo sorazmerni ciljem, ki jih bodo ukrepi zasledovali.

Pred izdajo odločbe na podlagi te analize bo agencija v Uradnem listu Republike Slovenije in na svojih spletnih straneh objavila javni poziv za pridobitev mnenj zainteresirane javnosti glede interesa za izvajanje univerzalne storitve ter zagotovitve njene kakovosti izvajanja.

AKOS

Kazalo tabel:

Tabela 1: Izvajalci zamenljivih poštnih storitev.....	22
Tabela 2: Število sortirnih centrov v letu 2021	31
Tabela 3: Število pošt in njim podobnih enot v letu 2021	31